

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 8. decembra 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 145.

Naše trgovstvo in oblastne davščine.

V torek, dne 4. t. m. se je vršila v Celjskem domu v Celju plenarna seja načelstva Zveze trgovskih gremijev, ki so se je udeležili številni odlični predstavniki naše trgovine, da razpravljajo o perečih gospodarskih in stanovskih vprašanjih. Posebno temeljito pažnjo pa je posvetilo zvezno načelstvo novim oblastnim proračunom, ki prinašajo naši trgovini zopet občutne obremenitve. Slednje so tem neznošnejše, ker živi trgovstvo radi padajoče kupne sile, ki jo povzroča obče bedno stanje v širokih ljudskih plasteh, v težkih prilikah in se bori za svoje eksistenčne temelje. Promet v naši notranji trgovini je v zadnjih letih padel nad 50% in število novih prijav v minulemu letu od 300 na 217. Medsebojna konkurenca je poslovne prilike zelo poostрила in stalno jih slabšajo mnogi izrodki krošnjarstva, inozemskih potnikov in od oblasti na vse mogoče načine favoriziranih konzumnih društev. V takih težkih prilikah, ki v njih bije naše trgovstvo z veliko požrtvovalnostjo in neumorno energijo svojo življensko borbo, bi pač smelo gojiti upravičeno nado, da bodo naše oblastne samouprave upoštevale tehtne razloge stanovsko gospodarskih organizacij in storile vse, da s preobčutnimi bremenami ne razrušijo bitnih temeljev v naši trgovini. Žal pa moramo ugotoviti, da oblasti niso vidile zadostnega računa o težkem stanju naše trgovine in njeni izčrpani davčni kapaciteti ter ji naložili ljubljanska 25%, mariborska pa kar 50% doklade na novo pridobnino. Naše trgovstvo se je dolga leta borilo za znižanje in olajšanje občutnih davčnih bremen, nova pridobnina z oblastno doklado pa prinaša povečanje davčne obremenitve, ker bo večja, kot je bila to leto obča pridobnina in dohodnina. Predstavniki našega trgovstva so sicer storili vse, da mu olajšajo težka bremena, vendar so dosegli delen uspeh le pri ljubljanskem oblastnem odboru, pri mariborskem pa so trčili na popolno nedostopna useša. In tako moramo danes konstatirati čudno in usodepolno dejstvo, da nam je prinesla dolgoletna borba za enotnost Slovenije cepitev našega gospodarstva v »štajersko« in »kranjsko«. Za trgovino v mariborski oblasti so z novo oblastno doklado ustvarjeni težki konkurenčni pogoji in v občutni meri otežkočene njene kalkulacije. Naše trgovstvo smatra, da tako neenotno davčno postopanje obeh slovenskih oblasti nikakor ni v interesu ugodnega razmaha našega narodnega gospodarstva in bo rodilo v že itak razruvanih trgovskih prilikah usodepote posledice.

Glede doklad na državne trošarine je zvezno načelstvo poudarilo potrebo, da streme oblasti za tem, da se določijo v enaki višini za vse oblasti ter tako preprečijo številna tihotapstva, ki so se v široki meri razpasla med našimi in sosednimi oblastmi. Oblastni odbori naglašajo ob vsaki priliki, da hočejo z visoko doklado na državne trošarine na alkoholne pijače omejiti največje zlo našega naroda — alkoholizem. Toda če hočejo biti dosledni pri pospeševanju navedenega smotra, morajo najprej odpraviti prosto žganjkuho po deželi in zapečatiti številne kotle med kmečkimi prebivalstvom, kjer se je razvila že cela industrija žganjkuhe ter se producira in razprodaja ogromna množina nezatrošarinjenega žganja. Na ta način se favorizira en del prebivalstva v oblasti, na drugi strani pa zavira legalna trgovina, ki vzdržuje velike obrate, v katerih zaposluje znatne delovne sile, ter plačuje ogromne davke.

Nadalje je zvezno načelstvo podčrtalo krivično dejstvo, da so oblastne samouprave kršile načelo davčne enakopravnosti in enakomernosti, ker so kljub svojemu zatrdilu, da hočejo k nošenju javnih bremen pritegniti vse gospodarske panoge, vendar le izpustile kmečki stan, ki bo užival po novem davčnem zakonu še največje ugodnosti in kateremu posvečata oblasti največjo skrb in pažnjo.

Po vsestranski in izčrpni debati so posamezni člani zveznega načelstva izrazili mnenje, da naj bi tudi zbornica TOI na svoji plenarni seji zavzela stališče k novim davčnim obremenitvam in podvzela potrebne korake v zaščito naše trgovine. V tem oziru je načelstvo soglasno storilo sklep, da se naslovi na zbornico TOI z ozirom na to, da se je vršila naslednji dan, dne 5. t. m. plenarna seja, brzojav sledeče vsebine:

»Zvezno načelstvo je danes na svoji plenarni seji v Celju razpravljalo o novih oblastnih proračunih in ugotovilo, da vsebujejo v spricho težkega stanja slovenske trgovine preobčutne obremenitve, ki zadenejo še tembolj, ker so nesorazmerno podeljene na posamezne gospodarske panoge in po svoji izmeri neenake v obeh slovenskih oblastih. Zvezno načelstvo apelirna mesta v zbornici TOI, istočasno trajšnji plenarni seji o tem važnem vprašanju slovenske trgovine razpravlja in stori potrebne sklepe v njeno zaščito.«

Zvezno načelstvo smatra, da je vprašanje od velike važnosti za naše gospodarstvo in bi bilo le umestno in koristno, da plenum zbornice TOI kot enotne predstavnice trgovine, obrti in industrije v celi Sloveniji zavzame svoje stališče napram novim nesorazmernim in neenakim oblastnim dokladom v mariborski in ljubljanski oblasti. To je potrebno še tembolj, ker je zaznamovati žalosten pojav, da se dele nekateri trgovci, ki zavzemajo odlična mesta v zbornici TOI istočasno kot poslanci v oblastnih skupščinah, toda niso čutili nikake potrebe, da bi bili v proračunskih razpravah le s prstom ganili v zaščito bitnih interesov našega trgovstva!

Zvezno načelstvo je končno sklenilo apelirati na finančnega ministra in druge merodajne činitelje, da doseže uroščevanje svojih utemeljenih zahtev in jim predočiti predvsem sledeče težnje našega trgovstva v pogledu delovanja in finansiranja oblastnih samouprav.

1. Oblastne samouprave je treba naskrbneje zgraditi v cilju pospeševanja našega gospodarstva in v svrhu nujno potrebne decentralizacije uprave in njenega zboljšanja.

2. Čimpreje naj se s sodelovanjem naših gospodarskih korporacij ustvari poseben zakon za celo kraljevino, ki bo reguliral finansiranje samouprav v tem zmislu, da bodo črpala svoje dohodke iz lastne imovine in podčrtij, nadalje iz tangente od dohodka posebne obče državne doklade na osnovne državne davke, ki bi se porazdelili na poedine oblasti sorazmerno z davčnimi dohodki, kateri izvirajo iz teritorija dotičnih oblasti, in končno iz dohodkov od taks in trošarin na predmete, ki niso podvrženi nikakim državnim taksam in trošarinam.

3. Dokler se vprašanje finansiranja oblasti ne reši zakonodajnim potom in dokler traja občutna kriza našega gospodarstva, naj nudi država oblastim iz svojih sredstev večje in zadostne dotacije za redno in uspešno vršenje njihovih javnih nalog.

4. Pri določanju svojih dohodkov naj posvetijo oblastne samouprave kar največjo pažnjo pravični in sorazmerni porazdelitvi oblastnih bremen na vse gospodarske panoge. Izgradnja oblastne samouprave naj se izvrši stopnjema po razpoložljivih gmotnih sredstvih. Davčna administracija naj bo čim enostavnejša in cenena.

5. Preprečiti se morajo doklade na državne trošarine, ki bi ustvarjale carinske meje in oblastni protekcionizem ter omogočale tihotapstva. Nadalje naj se izvrši diferencirano maksimiranje doklad na državno trošarino v taki obliki, da bi bilo diferenciranje in maksimiranje v pravem sorazmerju s ceno blaga in državno trošarino, ki se pobira na dotično blago.

6. Ministrstvo financ naj še nadalje vrši kontrolo nad budžetiranjem in gospodarstvom samoupravnih oblasti, da bo njih finančna in ekonomska politika v skladu s cilji obče državne, finančne in gospodarske politike. Čl. 101 finančnega zakona za leto 1928/29, ki maksimira višino oblastnih doklad na 25%, naj se podaljša do zakonite ureditve samoupravnih financ in iz njega izloči možnost, da sme minister za finance zvišati navedeno procentualno dokladno izmero.

7. Oblastne samouprave naj delujejo pri sestavi in določitvi v svojih proračunih v kooperaciji s prizadetiimi gospodarskimi organizacijami, da bodo izostale naknadne pritožbe krivičnosti in neracijonalnosti v proračunih, katere bi v preobčutni meri zavirale napredek in procvit našega gospodarstva življenja.

VINSKA LETINA 1928.

Iz Ivanjkovec pišejo: Že v jeseni se je pri trgatvi pokazalo, da bode letošnji vinski pridelek zelo različen. Pri istem času trgiranja, isti legi in istih vrstah so mnogokrat vinski mošti pokazali zelo različne stopnje sladkorja. Temu primerno se je seveda mošt razvijal in dozoreval. Ugodno vreme je povzročilo, da je mošt zelo lepo povrel in se še v mnogih slučajih lepo čisti. Kakor smo imeli v jeseni 14—20° sladkorja in posebno poznem branju, lepi legi in dobrih vrstah še tudi kaj malega več — tako imamo sedaj tudi različna vina in seveda tudi cene, katere se gibljejo med 5—9 dinarjev. Promet z vinom je še prilično živahen, s tukajšnje postaje je bilo do sedaj odpremljeno čez 35 vagonov letošnjega vinskega pridelka. Vendar pa so še zaloge zelo velike. — O letošnji kakovosti ter o splošni situaciji se bodo interesentje najbolje lahko informirali na vinskem sejmu in razstavi, ki se bode vršila v tukajšnji restavracijski dvorani dne 18. decembra t. l. z začetkom ob 8. uri. Železniške zveze zelo ugodne, tako, da se v enem dnevu prav lahko vse opravi.

Konkurzov v Jugoslaviji je bilo v novembru 91; v lanskem novembru jih je bilo 71. V mesecih januar—november je bilo konkurzov letos 830, lani pa 980, letos torej za 15.3% manj.

Iz predsedstvenega poročila Zbornice TOI.

(Iz poročila, ki ga je podal zbornični predsednik g. Ivan Jelačin v plenarni seji dne 5. t. m.)

II. Poročilo o poslovanju zbornice v debi od 27. junija do 1. decembra 1928.

A. Ureditev naših gospodarskih odnošajev napram inozemstvu.

V preteklem polletju se je intenzivno delovalo na konsolidaciji naših gospodarskih odnošajev napram inozemstvu. Obnovila in nadaljevala so se poprej prekinjena pogajanja in zakonili sporazumi, ki so bili v toku prejšnjih let sklenjeni z raznimi državami.

1. Avstrija.

Neposredno po zadnji plenarni seji so se zaključila pogajanja za dopolnilni sporazum k trgovinski pogodbi z Avstrijsko Republiko. Dne 9. julija je bil na Dunaju podpisan tozadevni sporazum, ki obsega dalekosežne izpremembe v pogodbeni tarifi iz leta 1925. Le ta pogodba je bila sklenjena na osnovi, da so se za popuste za uvoz naših agrarnih proizvodov in živine dale znatne koncesije za uvoz avstrijskih finalnih izdelkov v našo državo, ki so šli v glavnem na rovaš industrije v Sloveniji. Aktivnost naše trgovinske bilance z Avstrijo, ki je znašala pred to pogodbo nad 700 milijonov dinarjev, je počela po njej rapidno nazadovati. Medtem pa so še agrarni krogi v Avstriji dosegli znatno povečanje avtonomnih carin na živino, ki predstavlja 50% našega izvoza v Avstrijo. V novoključenem sporazumu je morala sedaj naša delegacija pristati na občutno povišanje uvoznih carin na živino in klavniške proizvode. Zato moramo računati s tem, da bo po uveljavljenju te pogodbe v najkrajšem času naš uvoz živine v Avstrijo znatno nazadoval. V kompenzacijo je Avstrija pristala na povišanje nekaterih pogodbenih carin iz železarske in papirne stroke, ki jih je naša industrija nujno potrebovala, da bi mogla uspešneje vzdrževati konkurenčno borbo z inozemstvom. V celoti je Jugoslavija pri teh pogajanjih dosegla pristanek Avstrije na ukinitje pogodbenih postavk pri 31 pozicijah carinske tarife, pri nadaljnjih 34 postavkah pa povišanje sedaj veljavnih pogodbenih postavk. Nasprotno je morala naša delegacija pristati na ukinitje 4 pozicij pogodbenih carin v avstrijski tarifi in na izpremembo 17 pozicij. Obenem so se uvrstile 4 nove pozicije v jugoslovansko in 5 v avstrijsko pogodbeno tarifo. Zakon o naknadnem sporazumu je bil od podčrta beogradske narodne skupščine pretekli mesec sprejet in je računati v najkrajšem času z ratifikacijo in z uveljavljenjem novih carinskih tarif. Zbornične predloge in mišljenja je delegacija v toku pogajanj v polni meri upoštevala.

2. Češkoslovaška.

Koncem septembra so pričela pogajanja za trgovsko pogodbo s Češkoslovaško, ki so bila dne 14. novembra s sprejetjem okvirne trgovinske pogodbe zaključena. Do veterinarske konvencije ni prišlo in tudi glede carinsko-tarifnega dela se, vsled nepopustljivosti Čehoslovakov ni mogel doseči sporazum. Ena najtežjih ovir pri pogajanjih s Češkoslovaško je bila neenakost sistemov zunanje trgovine obeh držav. Dočim je pri nas

uvozni in izvozni promet sloboden, je na Češkoslovaškem za večino agrarnih proizvodov in živino še v veljavi sistem uvoznih dovoljenj in kontingentiranja uvoza. Naša bilanca s Češkoslovaško je stalno močno pasivna in je znašala v preteklem letu pasivnost 673 milijonov dinarjev. Vrednost uvoza češkoslovaškega blaga v Jugoslavijo je bila lani za 92% večja kot vrednost našega izvoza v Češkoslovaško republiko. Zato je bila naša prva zahteva, da naj se sistem uvoznih dovoljenj in kontingentiranja za predmete, ki jih izvozimo na Češkoslovaško, ukine in dajo primerni popusti na uvozni carini, da bi se naša bilanca trgovinskega prometa s Češkoslovaško vsaj nekoliko zboljšala. Zahtevano po znižanju uvoznih carin so Čehi odklonili in tudi glede živine, ki je za vzhodne kraje naše države najvažnejši izvozni predmet, so izjavili, da morajo iz zunanje-političnih vzrokov zadržati kontingentiranje. Tako so v tem štadiju pogajanja prispela na mrtvo točko. Trgovinska pogodba s Češkoslovaško je poleg pogodbe z Avstrijo za zbornično področje odločilnega pomena. Ne toliko radi tega, ker stoji v naši uvozni trgovini Češkoslovaška že na drugem mestu, marveč ker lahko povzroči znaten preokret v dosedanem uspešnem razvoju tekstilne industrije v Jugoslaviji, ki se tudi na zborničnem področju, kljub mnogim administrativnim oviram, v zadnjem času lepo razvija. Poleg mlade tekstilne industrije pa je še cela vrsta drugih industrijskih panog živo zainteresirana na češkoslovaški pogodbi. Zbornica je zato odposlala k pogajanjem na stroške interesentov posebne delegata in predložila obsežno informativno gradivo glede sklepanja pogodbe.

Obenem s trgovinsko pogodbo je bila sklenjena s Češkoslovaško tudi konzularna konvencija.

3. Francija.

Sredi meseca novembra so se v Parizu obnovila lani prekinjena pogajanja za trgovinsko pogodbo s Francijo. Že lani je naša delegacija pri teh pogajanjih koncedirala Francozom pri znatnem delu njihovih obširnih carinsko-tarifnih zahtev primerne popuste posebno glede kozmetike, modnih, galanterijskih in specialnih tekstilnih proizvodov. Težkoče pa so nastale glede varstva provenijenčnih označb francoskih vin in močnih alkoholnih pijač ter zahteve po znižanju carine na vino. Zbornično področje je interesirano pri izvozu v Francijo na znižanju francoskih carin za pohišstvo iz upognjenega lesa, na sitarske in žimarske izdelke ter na hmelj. Zbornica je ob priliki obnove pogajanj izročila delegatom spomenico o stališču naših gospodarskih krogov glede ureditve trgovinskih odnošajev s Francijo.

4. Grčija.

Za našo kolonialno in importno trgovino z vinom ter za eksport naših industrijskih izdelkov je važna ratifikacija trgovinske pogodbe z Grčijo, ki je 1. novembra stopila v veljavo. Tarifni del te pogodbe obsega 28 carinskih postavk za uvoz v Jugoslavijo in 76 postavk za uvoz v Grčijo. V tarifnem delu je ugodeno večini naših zahtev, ki smo jih bili tekom lanskoletnih pogajanj sporočili naši delegaciji v Atenah. Makedonsko tržišče kaže ostati za našo industrijo še daljšo dobo važen odjemalec. Zato je uvedba luške tarife za izvoz v Grčijo preko Gjevgljelije važen ukrep specijelno za Slovenijo, ki mora voziti svoje izdelke na največje razdalje. Obenem s trgovinsko pogodbo z Grčijo je bil uveljavljen tudi sporazum glede obmejnega prometa in veterinarska konvencija ter specialni sporazum glede osnivanja trgovinskih zbornic na področju pogodbenih držav in bančnih podjetij, ki so posebno za južne kraje naše države z ozirom na njihove živahne stike z Grško, Makedonijo in Solunom pomembne.

5. Italija.

Po sprejetju netunskih konvencij v narodni skupščini dne 14. avgusta je sledila meseca novembra ratifikacija obsežnih gospodarskih sporazumov z

Italijo, ki so bili sklenjeni v letih 1924/25. Od teh so stopile dne 14. novembra v veljavo takozvane beograjske konvencije in sicer konzularna naseljevalna konvencija, štiri prometne konvencije, ki se nanašajo na omrežje bivših južnih železnic, ureditve direktnega blagovnega prometa in o jadranskih tarifnih in vzpostavitvi skupnih obmejnih postaj. Po določbah naseljevalne pogodbe imajo državljani obeh pogodbenih držav pravico naseljevati se prehodno ali trajno in izvrševati trgovino, obrt in industrijo na ozemlju druge pogodbene države pod istimi pogoji kakor domačini. Obrtne oblasti so tudi že dobile navodila, da imajo tozadevne prošnje reševati neposredno. Pravno se položaj z uveljavljanjem te konvencije sicer ni izpremenil, ker so Italijani imeli to pravico pri nas že na podlagi konzularne pogodbe med Italijo in kraljevino Srbijo iz leta 1879, vendar so se dosedaj tozadevne prošnje morale predlagati ministrstvu in pristojno reševanje. Toda praktično stopamo z uveljavljanjem te konvencije čez prag nove dobe, še težje konkurenčne borbe naših pridobitnikov, ker bodo poleg odstoječih težko morali v bodoče računati še s pritokom inozemskih konkurentov v naše kraje. Istočasno so bili uveljavljeni tudi specialni sporazumi z Italijo, ki se nanašajo na javno pomoč, konkurzni postopek, privatno zavarovanje, zapuščne in lastništvo javno-pravnih oseb ter povračilo škod, nadalje sporazum o industrijskih podjetjih, trgovskih družbah in ostalih društvi, zakon o sporazumu v brzojavni, telefonski in poštini službi, katerega materijelni del je bil medtem že avtonomnim potom uveljavljen.

Z ratifikacijo nettunskih konvencij postaja aktualno vprašanje aktiviranja bazena Thon de Revela in skupne postaje na Reki, ki bo imelo za razvoj naših pristanišč, katerih promet uspešno napreduje, znatne posledice. Tudi stopa sedaj v odločilni štadij aktiviranja skupnih železniških postaj z Italijo na Rakeku, v Boh, Bistrici in Kranjski gori, za katere so načrti že davno pripravljani. Končno je stopila istega dne v veljavo trgovinska pogodba z Italijo, ki je bila sklenjena na tri leta in sporazum o obmejnem prometu, ki je bil dosedaj zelo oviran in veterinarska konvencija. Carinsko-tarifni del trgovinske pogodbe je medtem že od 20. junija 1925 v veljavi na podlagi takratnega sklepa ministrskega sveta, ter se je v tem oziru torej ratifikacija vsled te pogodbe spremenila. Z zakonitvijo teh konvencij je zaključena prva faza naporov za ureditev gospodarskih odnošajev z Italijo.

(Nadaljevanje sledi.)

RENTABILNOST NEMŠKIH DELNIŠKIH DRUŽB.

Bilančna statistika o 57 odstotkih nemških delniških družb, ki predstavljajo 63 odstotkov investiranega narodnega premoženja, pravi, da so dosegle družbe povprečni čisti dobiček 7,6%, brutodobiček 14,2%; povprečna dividenda 6%. To velja za leto 1927 in deloma za leto 1927-1928. Število omenjenih družb je 6436, od teh je z dobičkom zaključilo 4578 podjetij. Delniška glavnica je znašala 13.300 milijonov mark. Glede čistega dobička je na prvem mestu tekstilna industrija. Število v tej statistiki navedenih zavarovalnic je znašalo 234; 16 jih je zaključilo z zgubo. Zavarovalnice so imele delniško glavnico 227 milijonov mark, čistega dobička pri zavarovanih podjetjih je bilo 90 milijonov mark.

* * *

ZNIZANJE OBRETNOSTI MERE V BOLGARIJI IN NA GRŠKEM.

S 1. decembrom je znižala Grška Narodna banka obrestno mero od 10 na 9%. Desetodstotna obrestna mera je bila v veljavi od 6. junija 1927. Bolgarija je bila poleg Grčije edina evropska država, ki je imela 10-odstotno obrestno mero; a tudi ona je pred par dnevi znižala na 9%. A kljub tej redukciji imata Grčija in Bolgarija še zmeraj najvišjo obrestno mero v Evropi.

Za znižanje pristojbin za instalacijo in najemno telefonskih naročniških postaj.

Poslovne prilike zahtevajo, da se obrtništvo in trgovina vedno v večji meri poslužuje telefonskega prometa. Sedanje pristojbine za instalacijo naročniške postaje, kakor tudi za razvrstitve telefonskih naročnikov v posamezne pristojbinske razrede je neprimerljiva, ker povzroča prevelike stroške in s tem v veliki meri ovira interese, da bi si dali napeljati telefonske postaje na dom, odnosno v svoje obratovalnice. Poleg že itak visokih instalacijskih pristojbin zahteva poštna uprava še plačilo vsega materijala za napeljavo, ki bi redovno imel pasti v breme poštne uprave in to pod pretvezo, da nima za instalacijo in potrebne materijalne izdatke predvidenih proračunskih kreditov.

Zato je zbornični predsednik gosp. Ivan Ogrin na zadnji plenarni seji zbornice predlagal, da zbornica posreduje pri ministrstvu pošt in brzojav, da se z novim finančnim zakonom in proračunom te težkoče odpravijo in predvidijo poštne direkciji za otvarjanje novih naročniških postaj zadostni krediti, instalacijske pristojbine znižajo ter tarifa po intenziteti uprave telefonskih naprav preuredi. Predlog g. Ogrina je bil soglasno sprejet.

TOVARNA UMETNE SVILE V JUGOSLAVIJI.

Enkrat smo jo že omenili, med »Gospodarskimi vestnic«. Sedaj beremo iz Sarajeva: Velika poraba umetne svile v Jugoslaviji je napolila skupino angleških kapitalistov, da so se začeli pogajati z lesno destilacijsko d. d. v Tesliću (Bosna) glede zgraditve tovarne za izdelovanje umetne svile. Na podlagi pogajanj so sklenili, da bodo tako tovarno napravili, in sicer v Tesliću; ustanovili bodo delniško družbo z glavnico 1 milijon funtov ali 276 milijonov dinarjev. Na podjetju je udeležena tudi lesna destilacijska d. d., ki pripada koncernu Prve Hrvatske štedionice in ki je vzeta od države za 27 let v zakup. Torej bodo nastale v balkanskih državah kar tri tovarne umetne svile: v Rumuniji, v Grčiji in v Jugoslaviji.

Ljubljanska borza.

Tečaj 6. decembra 1928.	Prejšnji dan	Danjški
DRUŽBE		
Amsterdan 1 h. gold	22.8125	22.8725
Berlin 1 M	13.540	13.570
Bruselj 1 belga	—	7.9096
Budimpešta 1 pengő	—	9.206
Curib 100 fr	1094.10	1097.10
Dunaj 1 šiling	7.985	8.015
London 1 funt	275.53	276.33
Newyork 1 dolar	56.785	56.985
Paris 100 fr	221.22	223.21
Praga 100 kron	168.20	169.00
Tret 100 flr	296.75	298.75

Les: Smreka — jelka: hlodi I, II, monte 250—300; brzojavni drogovni 240—260; bordonali merkantilni 300—320; trami merkantilni 250—300; škorete, konične od 16 cm naprej 560—600; škorete, paralelne, od 16 cm naprej 630—680; škorete, podmerne, do 15 cm 490—540; deske-plohi, kon., od 16 cm naprej 500—550; plohi, par., od 16 cm naprej 550—600 Din. Bukev: deske-plohi, naravni, neobrobjeni 490—520; plohi, naravni, ostrorobi 750—1000; plohi, parjeni, ostrorobljani 600—900; plohi, parjeni, ostrorobi 1000—1250; testoni 500—530, tavolete 1100—1200 Din. Hrast: hlodi I, II, 500 do 700; bordonali 1200—1400; deske-plohi, neobrobjeni boules 1300—1400; plohi, neobrobjeni merkantilni 1000—1100; plohi, ostrorobi (podnice) 1200—1300; frizi 950 do 1150 Din. Drva: bukova 19—21; hrastova 17 do 19 Din. Železniški pragovi: 260 m, 14x24, hrastovi 50—55 Din. Ogije: bukovo za 100 kg 85—90 Din.

Zito: Pšenica: bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh, promptna dobava 290 do 292.50; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v decembru, plačilo v 30 dneh 295 do 297.50; bačka nova: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slovenska postaja, dobava v januarju, plačilo v 30 dneh 300—302.50 Din. Koruza: ameriška plata koruza: promptna dobava, zacarinjeno Ljubljana 315.50—320 Din. Ječmen: bački: nov, 71 kg, rešetan promptna dobava, plačilo po prejemu blaga 315.50—320. Oves: bački ali slavonski, rešetan, nov, zdrav, promptna dobava 295—300 Din. Rž: 72 kg, zdrava, rešetana, mlevska vozina 295—297.50 Din. Moka: pšenična Og: nova, fco Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačljivo po prejemu blaga 430—435 Din.

Tendence: les: neizpremenjena; deželni pridelki: neizpremenjena.
Zaključki: les: 4 vagoni; deželni pridelki: — vagonov; drugo: — vagonov.

Druga gospodarska konferenca v predsedstvu vlade.

(Konec.)

G. Jelavić je izjavil, koliko trpi lesna industrija, ki je za Bosno največje važnosti, vsled neurejenosti prometa. Kljub najpovoljniji konjunkturi so morala mnoga podjetja ustaviti delo. Pritožuje se nad oblastnimi bremenmi, ki presegajo zmoglosti gospodarstva.

G. Krejči je poročal, da se je na zborovanju v Mariboru, ki se ga je udeležilo okoli 100 industrijalcev, protestiralo proti proračunu mariborske oblasti, ki stavlja v nevarnost industrijo svojega teritorija, ter prosi, da se ta proračun ne odobri.

G. Jerbić je poročal o nevolji malih žag, ki so ostale brez lesne mase, in prosil, da se odredba § 294 finančnega zakona razširi na celo državo.

G. dr. Vid Gjurjević je govoril o prvih korakih industrije v Južni Srbiji ter prosil, da bi se v novem zakonu o zaščiti domače industrije predvidele posebne olajšave za industrijo te pokrajine, ker je ona šele v početku. Tudi on protestira proti proračunu skoplanske oblasti, ki je obremenila celo traktorje, kojih uvedbo bi bilo treba podpirati.

G. dr. Vuletić je dokumentiral posebne težkoče dalmatinske izvozne industrije vsled pretiranih oblastnih doklad in tudi prosil, da se posveča največja pozornost o priliki odobritve oblastnega proračuna.

G. Kipak poudarja potrebo elektrifikacije naše države in nevarnost, ki ji preti vsled oblastnih doklad. Obrača pozornost na novi zakon o izkoriščanju vodnih sil, ki naj bi omogočil polet elektrifikacije, ne pa ga oviral.

Med diskusijo je g. Bajloni opozorjal gg. ministre na glavne momente v stanju industrije posameznih pokrajin.

Odgovor ministra za promet.

Po zaključitvi diskusije je g. Andra Stanić, ki je predsedoval konferenci v odsotnosti predsednika vlade, ki je odšel začetkom konference na dvor, naprosil ministre, da odgovore na vprašanja svojega resorja. On sam je takoj dal odgovor glede prometa.

Glede Bosne razumeva g. Stanić težkoče, ali število vagonov za ozek tir je nezadostno. Odredil je, ker nima kredita za nove vagoni, da se stari vagoni kar najhitreje popravijo v sarajevski in drugih delavnicah in na tem se z brzino dela. Velika ovira v Brodu je potreba dvakratnega pretovarjanja blaga in letos je produkcija lesa mnogo večja. Ta mesec bomo pričeli dobivati nove lokomotive za ozek tir. Postaja v Brodu bo povečana, beograjska postaja in tunel skozi Ivan-planino bo v mnogem oziru pomogel prometu v Bosni. Apeliral je na industrijalce, da se potrudijo, kolikor je mogoče, za enakopravnost v prometu. V Zagrebu se je promet v veliki meri povečal. Postaja je znatno razširjena in poleg dosedanjih 400 vagonov bo mogla z nepretrganim delom odpremiti še približno okoli 240 vagonov več. Pot do rampe bo popravljena, pravilnik o industrijskih tirih bo izpremenjen tako, da bodo njihovi lastniki zadovoljni. Stori se vse, kar je mogoče, da bi gospodarski krogi ne imeli več povoda pritoževati se radi prenatrpanosti na zagrebški postaji.

G. dr. Spaho je izjavil, da bo pripomogel, da pride čimprej do industrijskega posojila potom obveznic. Kar se tiče Industrijske banke, je potreben zakon in akcija ministra financ. Zavod za preizkuševanje goriva je koristen in potreben in obeta mu svojo podporo. V pogledu zaščite domače industrije je rekel, da nas k temu silijo druge države in da se bo storilo vse, kar se more. Prepričan je, da se bodo odslej trgovske pogodbe lažje sklepale.

Izjava ministra za šume.

G. Pera Marković obljubil je svojo pomoč v pogledu instituta za preizkuševanje goriva. O malih industrijah je izjavil, da predvideva finančni zakon revizijo šumskih pogodb. Sestavil je centralno komisijo, ki je vse pregledala na licu mesta. Ta komisija urejuje materijal, a za Hrvatsko je vse urejeno in tudi za Bosno večji del. Pri reviziji se bo vpoštevala potreba alimentacije ma-

Priporočajte, prosim, svojim odjemalcem priljubljene

MAGGI - leve izdelke za juhe.

Razpečuje v kraljevini SHJ Fran Ksav. Ležnik, Maribor, Cankarjeva 6

**Lahka prodaja!
Dober zaslužek!**

lih žag, pa tudi potrebe velike industrije. Pravilnik o malih žagah je gotov in bo v kratkem objavljen. Po njem se jim osigurava alimentacija tudi brez licitacij. Vse to bo gotovo v dveh do treh mesecih.

Govor ministra za kmetijstvo.

G. dr. Vlada Andrić je poudarjal važnost takih konferenc. Ugotovil je, da obstoja velika fama o bogastvu naše države. Treba pa je, da se to bogastvo izkorišča. Od bogastva brez delavnosti ni koristi. Samouprave, ki nalažajo visoke doklade, kažejo, da ne razumevajo značaja naše delavnosti. Zategadelj morajo zlasti industrijalci delati na popularizaciji delavnosti. Zakon o izkoriščanju vodnih sil ni še definitivno rešen. Izdal je nalog svojim uradnikom, da ž njim ne zavirajo gospodarskega življenja in da gledajo na to, da ne bo zakon vseboval nikake zapreke za gospodarstvo. Mnenja gospodarskih organizacij se bodo v polni meri vpoštevala.

Odgovor ministra financ.

G. dr. Niko Subotić se je zlasti pečal z glavnim vprašanjem o oblastnih dokladah. Pravi, da je dal vsem oblastnim odborom instrukcije za sestavljanje njihovih budžetov in v njih zlasti poudaril, naj se ogibajo preobremenitve gospodarstva. Doslej je došel samo proračun mariborske oblasti. Ko bodo došli tudi drugi, se bo pri njih odobrivi ravnal po principih, ki jih je navedel v svojih instrukcijah.

Tekom diskusije je g. dr. Popović pokrenil vprašanje o opremi novega parlamenta in zahteval, da se vse to delo poveri konzorciju vseh domačih podjetij. Na to je g. dr. Pera Marković odgovoril, da je vlada to vprašanje že tako rešila in da se bodo dela v vrednosti 50 milijonov dinarjev oddala našim podjetjem, a samo za 20 milijonov se bo nabavilo na račun reparacij.

Končno je g. Stanić pozdravil navzoče in se jim zahvalil za podana poročila; g. Bajloni se je zahvalil ministrom za njihovo pozornost, poudarjajoč koristnost takih stikov med vlado in gospodarstvom. Prosil jih je, da svojo dobro voljo prenesejo tudi na svoje pomočnike in ostale sodelavce. Obenem je g. Bajloni prosil g. Stanića, da sporoči njihovo zahvalo tudi predsedniku vlade, ki je moral oditi že ob početku konference na dvor.

IZ OGRSKEGA GOSPODARSTVA.

V oktobru se je bilanca zunanje trgovine na Ogrskem takole oblikovala: Import je znašal 116.1 milj. pengö, eksport 80.5 milj., deficit 35.6 milj.; to je precej več kot deficit v oktobru l. 1927, ko je znašal 31 milijonov pengö; tedaj je bila vrednost eksportov za 200.000 pengö večja, vrednost importov pa za 4.300.000 pengö manjša. Če se bo bilanca še v novembru in v decembru nadalje tako slabšala, bo letošnja pasivnost rekordna.

Pisali smo, da bodo izplačale ogrske banke letos višje dividende kot lani. Z industrijskimi podjetji pa ni tako, njih sliko ne rišejo več s tako ugodnimi barvami. Vsled pomanjkanja investicijskih naročil se kapaciteta ni mogla polno izrabiti. Podjetje Rima svoje dividende ni zvišalo in jo tudi Salgo Tarjan ne bo. Samo malo je podjetij, ki bodo izplačala višjo dividendo.

* * *

KARTELNA STREMLJENJA V SREDNJEVROPSKI ELEKTRIČNI INDUSTRIJI.

Med srednjeevropskimi električnimi podjetji obstojijo že dalj časa neobvezni dogovori glede medsebojnega prodajnega varstva in glede postopanja pri eksportu. Dogovorov se pa večinoma niso držali, in je prišlo zlasti pri eksportu do izpodbijanja cen. Zato so izrazili željo, naj bi dobili rahli dogovori trajnejšo obliko, zlasti še, ker se pojavljajo enaka stremjenja tudi v industriji kablov. Težkoč je pa še veliko, tu in tam.

ZASEBNO DOLARSKO POSOJILLO ZA AVSTRIJO.

Med U. S. A. in Avstrijo je bil pravkar sklenjen dogovor glede dolgov. Kakor poroča ameriški zakladni urad, so določili vsoto avstrijskih dolgov v Zedinjenih državah na 35 milijonov dolarjev. Dogovor predvideva načrt odplačevanja. Sporazumeli so se, da besedila dogovora ne bodo prej priobčili, dokler zadeva ne bo predložena amerišskemu kongresu v ratifikacijo in le-ta ne bo izrekel ratifikacije. Zakladni tajnik Mellon bo ratifikacijo priporočal. S tem je že vse povedano. Hkrati bodo dovolili Avstriji najbrž posojilo v višini 100 milijonov dolarjev. Pri posojilu bodo udeležene zasebne tvrdke, in sicer banke vseh držav, ki jim je Avstrija dolžna. Vse to smatrajo za korak naprej do gospodarskega ozdravljenja Avstrije.

* * *

PRISTANISKI PROMET V ITALIJI.

Italijansko časopisje priobča statistiko o dvigu prometa v posameznih italijanskih pristaniščih, o izvozu in uvozu. Na podlagi te statistike bi se bil pomnožil promet Genova za 35.16%, promet Benek za 9.58%, promet Trsta za 50.85 odstotkov in promet Spezie za 38.89%. Tudi promet uvoza in izvoza po železnici v pristanišča in iz pristanišča se je dvignil, pravi statistika. V oktobru 1928 so importirali 681.567 ton, lani pa 622.792 ton, eksportirali so pa v letošnjem oktobru 271.318 ton in v lanskem oktobru 240.000 ton. Zanimivo je, da inozemski listi tem številkam nič prav ne verjamejo in da na primer ugleden nemški gospodarski list ne piše »hätte sich gehoben« ali pa »sind eingeführt worden«, temveč »hätte sich gehoben« in »seien eingeführt worden«.

* * *

OMEJITEV AMERIŠKIH KREDITOV ZA EVROPO.

V žadnjem času se je emisijsko delovanje na ameriškem glavnem trgu zopet poživilo, kar priča zlasti emisijska statistika za mesec oktober; poživljenje je izključno le posledica prodaje ameriških vrednostnih listin. Skupni znesek domačih posojilnih in delniških emisij v oktobru je znašal 617 milijonov dolarjev in je bil za 240 milijonov dolarjev večji kot v septembru ter za 15 milijonov dolarjev večji kot v lanskem oktobru. Inozemske emisije na ameriškem trgu so pa znašale v oktobru samo 97 milijonov dolarjev, za 9 milijonov manj kot v septembru in za 243 milijonov manj kot v lanskem oktobru. Zlasti močno je omejila Amerika dajanje kreditov Evropi. V oktobru so bila podpisana v Zedinjenih državah samo tri evropska posojila v skupnem znesku 17.7 milj. dolarjev — eno nemško in dve ogrski posojili —. O gibanju v novembru še ni podatkov.

* * *

TRUST ŠVICARSKIH TOVARN UR.

Sanacijsko stremljenje v švicarski industriji ur izkazuje uspeh. Ta industrija izkazuje dobro in rastočo prodajo; proti lanskemu letu se je dvignil eksport od 15.600.000 kosov na 17.900.000, vrednost pa od 206 na 231 milijonov frankov. Vendar pa trpi industrija ur že dalj časa vsled neugodnih razmer glede cen, bodisi zaradi medsebojne konkurence posameznih podjetij, bodisi zaradi izvoza kolesja in sestavnih delov, iz katerih dela inženstvo konkurenčne izdelke. Da se ti nedostatki odpravijo, so ustanovili najprvo trust tovarn, ki izdelujejo kolesje; ta trust se je pogajal nato z zvezo končnih fabrikatov o regulaciji in kontingentanju eksporta kolesij in delov. Sedaj so sklenili pogodbo, ki stopi v veljavo 1. januarja 1929. Po tej pogodbi se smejo izvažati kolesja samo v Francijo; takozvane šablone pa samo v Nemčijo, Poljsko in Japonsko.

PO SVETU.

Obtok bankovcev v Avstriji je znašal 30. novembra nad 984 milijonov šilingov.

Ameriška družba železnih eksporterjev, ustanovljena v letošnjem poletju in sestojča iz zastopnikov ameriškega jeklenega trasta in Bethlehem Steel Corp., je sklenila, da bo svojo evropsko organizacijo nadalje izgradila. V Evropi, pozneje pa tudi v Aziji in Afriki, bodo ustanovili prodajna zastopstva v 33 mestih.

V svrhu pospeševanja eksporta na Ogrskem bodo dobili denarni zavodi kredit 5 milijonov dolarjev po 7½% in ga ne smejo eksportnim tvrdkam zaračunati više kot po 8%. S tem kreditom hočejo financirati vse one eksporte, ki grede preko doseganje normalne izmere.

Efektno borzo v Parizu bodo razširili ali pa bodo zgradili novo poslopje.

Newyorška borza je dosegla v novembru nad 115 milijonov delniškega prometa in s tem nov rekord. Zadnji rekord je bil napravljen v letošnjem oktobru, z 99 milijoni delnic.

Harrimanov (oziroma ameriški vpliv) v gornjesleski kovinski industriji se je že začel javljati. Ameriška skupina razpolaga z glavnico 15 milijonov dolarjev.

Na nemškem delniškem trgu se opaža močno gibanje navzgor. Pričele so se nove velike transakcije v električni industriji, oživel je bančni trg itd.

Sladkorno carino hočejo na Nemškem zvišati.

Nove načine za proizvodnjo umetne svile preskušajo na Angleškem in na Nemškem. Gre za znižanje nabavnih stroškov.

Schneider-Creuzot izkazuje nad 240 milijonov frankov čistega dobička; dividenda je 9-odstotna (lani 8%).

Rumunski petrolejski kartel se je razdružil. Obstojal je eno leto. Vsled sprememb v finančnem položaju petrolejskih družb je postalo vzdržanje kartela nemogoče. Cena petroleja je padla.

Tekstilne insolvence na Ogrskem so na dnevnem redu.

Tubize bo vsled nekoliko zmanjšane povpraševanja in vsled politike angleških tvrdk umetne svile cene znižala, posebno one za azetatno svilo. Gotovo bo vplivalo to tudi na politiko cen pri drugih podjetjih.

Kupčijski zaključki Avstrijske Narodne banke za leto 1928 bodo izredno ugodni, kolikor se more sedaj pregledati. Lani je bila dividenda 10-odstotna, letos bo skoraj gotovo 11-odstotna.

Banca di Credito Meridionale v Neapolu je ustavila izplačila in je zaprosila pri sodišču za poravnalno postopanje. Velika panika. Delniška glavnica banke znaša 12 milijonov lir.

Delniški paket družbe Daimler je kljub nasprotnemu prizadevanju stalen predmet pogajanj v svrhu nakupa po belgijskem konsorciju Minerva. Beremo, da so pogajanja tik pred zaključkom.

Nov finančni konsorcij v Parizu so ustanovili. Začetna glavnica 20 milijonov frankov. Udeležen je v prvi vrsti ameriški in angleški kapital, pa tudi francoski, belgijski, švicarski in češkoslovaški. Banka se imenuje Banque Talmann.

Štiri poljske banke so zvišale glavnico. Zvišanje je v zvezi s predpisi o izpopolnjenju bančne glavnice.

National City Co v Newyorku je glavnico zopet zvišala in sicer od 90 na 100 milijonov dolarjev. 500.000 delnic v nominalu po 20 dolarjev bodo ponudili delničarjem po 100 dolarjev in bodo naložili 10 milijonov dolarjev na glavnico, 40 milijonov pa v rezerve.

Novo premogovno skladišče v obsegu ca 200 milijonov ton so odkrili na Poljskem; pripravljajo izkoriščanje.

Premog, drva, koks, kovaški premog in oglje »ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Glavnim kol.), Kralja Petra trg 8, Miklošičeva c. 4
Telefon štev. 2820.

RAZNO.

Generalni direktor Narodne Banke g. Drag. Novaković se je vrnil iz Haaga in je podal guvernerju Narodne Banke g. Bajloniju obširno poročilo o poteku razprav v Haagu. Kakor znano je šlo za spor glede predvojnih dolgov Srbije. O tem bo podano poročilo tudi na prihodnji seji Narodne Banke.

Žatski hmelj. Nazadovanje cen na žatskem hmeljskem trgu se je v zadnjem tednu ustavilo. V zadnjih dneh je bilo povpraševanje živahnije in so pokupili tako v mestu kot na deželi večje množine hmelja. Trgovali so to pot z vsemi vrstami, zlasti so pa popraševali po srednjih vrstah. Na koncu novembra in v začetku decembra so bile cene za letošnji žatski hmelj ob trajnem povpraševanju in trdi tendenci sledeče: Prima vrste 1600 do 1700 Kč, dobre srednje vrste 1500 do 1600 Kč, srednje vrste 1400 do 1500 Kč, slabo blago 1300 do 1400 Kč. Vse to za 50 kg. Večkrat pišemo na tem mestu o stotih po 50 kg; to zato, ker so bila središča trgovine na Nemškem in so računili tam s funti. Nemški funt je ½ kg (ne tako kot pri nas, ko je funt 0.56 kg), torej 50 kg isto kot 100 funtov ali 1 stot.

Javna Borza dela v Novem Sadu potrebuje: 1 strojnega ključavničarja za montažo strojev sladkorne tovarne, 1 radio monterja (specijalista), 1 poslovodjo za livarno. Ponudbe naj se pošljejo na Borzo dela v Novi Sad.

Stremljenje po zvišanju sladkorne carine v S. U. A. Lamborn piše v svojem zadnjem poročilu o možnosti poskusa za zvišanje ameriške carine na sladkor. To zvišanje bi imelo posledico, da bi oni prodajalci, ki ne plačujejo nobene carine (Filipini, Portorico, Havai, Louisiana in pa domače tovarne sladkorne pese), kolikor mogoče veliko sladkorja zadržali, da bi se okoristili z zvišano carino, ki dvigne ceno njih sladkorja. Za trg je važno, ali se izvrši to zvišanje pred pričetkom kampanje na Kubi ali ne. Kakor smo že pisali, bo sklicana za marec velika sladkorna konferenca, in je veliko uspeha te konference odvisno od tega, koliko bo tedaj na trgu razpoložljivih zalog.

Rekordna produkcija železne rude v Avstriji. Producerske številke železne industrije za oktober kažejo, da je bila produkcija železne rude s ca 176.000 tonami druga v zadnjih štirih letih. Producerska surovega jekla je zaposlena z 98 odstotki, produkcija surovega železa s 74.5 odstotki. Naročila so dosegla 96.5 odstotkov normalnih naročil.

Deficit 500 milijonov mark. Beremo, da se je posrečilo prizadevanju nemškega državnega finančnega ministra, da je znižal ogromni deficit novega državnega proračuna za leto 1929 od 600 milijonov mark na 500 milijonov, in sicer s pregrupacijo in z odpisi. To znižanje označajo kot zelo velik uspeh. Končno redakcija naj bi pa izpeljala močna nova vlada.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Saobračajno - komercijelno odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 24. decembra t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg dekstrina. (Pogoji so na vpogled pri omenjenem odelenju.) — Delavnica državnih železnic v Mariboru sprejema do 15. decembra t. l. ponudbe glede dobave elementarnih cevi in 150 ton kovaškega kokska. — Direkcija državnega rudnika Bukinje, pošta Čreka, sprejema do 10. decembra t. l. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov. — Direkcija državnih rudarskih preduzeča v Sarajevu sprejema do 22. decembra t. l. ponudbe glede dobave raznega železa, vijakov z maticami, zakovic, zatikačev in verig. — Dne 18. decembra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave hrastovih pragov. (Predmetni pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.)

Ivan Hribar:

153

Moji spomini.

»Trst, 15. junija 1902.

Veledenjeni gospod župan!

Gotovo ste čitali, veledenjeni gospod župan, pred okoli dvema tednoma v »Slovenskem Narodu« napad na recimo »voditelje« tržaških Slovencev in posebno na mojo osebo v članku pod naslovom »Kaj pa to pomeni?«

Na ta neumen, neslan in perfiden napad, naperjen, ne vem zakaj, v prvi vrsti proti meni, smatral sem pod svojo častjo kaj odgovarjati, saj je moje delovanje nele za tržaške Slovence, nego za našo skupno slovensko stvar, vsakomur, ki zna in hoče čitati v nji, odprta knjiga ter moram iz svojega stališča le obžalovati, da se je v mojo obrambo oglasil v »Slovenec« nepoklican branitelj, ki je pa sicer, kakor se vidi, še precej dobro informiran.

Kljub temu, da nisem odgovarjal, ali morebiti ravno radi tega, napada me včerajšnji »Slovenski Narod« zopet na uprav otročje neumen način. Jaz seveda zopet ne bodem odgovarjal na ta članek. Ne morem si pa kaj, da Vas, veledenjeni gospod župan, o katerem vem, da ste si, skoraj edini v Ljubljani, ohranili

objektivnost v presojanju naših slovenskih razmer, ali bolje mizerij, opozorim, iz kakih »stvarnih« razlogov izvirajo ti napadi.« — Po obširnem razlaganju teh »razlogov« končava pismo takole: »A opozarjati Vas hočem s tem listom na okolnost, kam je prišel »Narod« v svoji slepi strasti in kako se daje zavajati od dopisnikov, katerim ne gre za stvar, proti mozem, ki se žrtvujejo za narod. A kljub takim neopravičenim in perfidnim napadom na naše požrtvovalno delovanje, ne bi se obrnil s tem pismom do Vas, veledenjeni gospod župan, ako se nam ne bi bilo v zadnjem času od Vaše strani in od strani gospoda Trillerja zatrjevalo, da nas »Slovenski Narod« ne bode več tako falotsko napadal, kakor prej, vsled česar mi že dolgo ne dajemo niti najmanjšega povoda v tem obziru, kar morate lojalno priznati. A baš odkar mi konsekvantno puščamo »Slovenski Narod« na miru, se ta neprestano v nas zaletava ter nas provocira. Ako nas potrpežljivost mine in ako bodemo prisiljeni proti »Narodu« nastopiti, kakor zasluži, ne bode naša krivda. Ako imate, veledenjeni gospod župan, kaj upliva pri »Narodu«, opozorite gospoda na njih nelojalno postopanje; ako pa nimate upliva na list, ne smete nam zameriti, ako bodemo izvajali konsekvence do skrajnosti in to tem manj, ker si ne morem misliti, da bi Vi, veledenjeni gospod župan, odobraval tako postopanje.«

V zadnjem obdobju pred udeležitvijo volilne re-

forme za državni zbor je bil ljubljanski državni poslanec dr. Tavčar. Sprejel je kandidaturu največ vsled prigovarjanja deželnega predsednika barona Heina, ki se mu je laskal in ki je tudi ministrskemu predsedniku Koerberju na Dunaj pisal, »daß er von ihm große Stücke halte« (da ima jako dobro mnenje o njem). Prvi govor, ki ga je imel v državnem zboru, opravičil je morebiti to baron Heinovo mnenje, dasi dr. Tavčar najbrže sam ni slutil, da bo ta govor imel take posledice. Zahtevajoč slovenske srednje šole, omenil je namreč — kakor kar tako mimogrede — da ne bi imel nič proti temu, če se nemška kočevska spodnja gimnazija razširi v popolno gimnazijo. V ministerstvu na Dunaju so imeli za to kratko pripomnjo izredno tenak posluš. Ze z naslednjim šolskim letom je namreč nemška kočevska spodnja gimnazija, ki je nevarno hirala na pomanjkanju dijakov, bila razširjena v popolno gimnazijo. O čisto slovenskih gimnazijah pa naučna uprava tudi sedaj še ni slišati hotela. Sicer se je dr. Tavčar v državnem zboru zaganjal najraje v ljubljanskega škofa, vendar je pa nekako instinktivno čutil, da ga to ne zadovoljuje. Zato mi je često tožil, da je jako nesrečen, da mora na Dunaj hoditi in da komaj čaka, da mu mandatna doba poteče. Čutil je tudi, da ima od tega kot odvetnik izdatno gmotno škodo.

(Dalie prihodnjč.)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzojavke: Kredit Ljubljana :-: :-: Telefon šte.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2808

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedepoziti itd.

TRAJNO koristno darilo za BOŽIČ je samo 'GRITZNER' in 'ADLER' šivalni stroj, ter pisalni stroj „URANIA“.

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

JOSIP PETELINCU

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodi. Telef. št. 2915.

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špeterijsko blago

raznovrstno iganje, moko in deželne pridelke. - Raznovrstno

RUDNINSKO VODO

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.

Čeniki na razpolago!

NA MALO!

NA VELEKO!

L. MIKUŠ, Ljubljana
Mestni trg 15

DEŽNIKI DEŽNIKI!

Prava pot

v dosego zdravih živcev!

Bolni, utrujeni živi zagrenjujejo življenje, povzročajo mnoge bolezni, kakor budljaje, trganja, omotico, tesnoboost, šumenje v ušesih, motenje v prebavi, pomanjkanje spanja, neveselje do dela in druge slabe pojave.

Vseh boleznih se boste opostili

le s pristnim Kola Lecithinom, vitaminov bogatim hranilnim sredstvom. Ta je postal za človeštvo izvor dobrote, pospešuje na čudovit način delovanje telesa, krepi hrbitni mozeg in možgane, jači kite in ude, daje moč in nov življenjski pogum. Pristni Kola Lecithin dosega čuda, dovaja prave hranilne snovi na skrajna mesta krvne tvorbe, oživlja, opogumlja in ohrani telo mlado in sveže.

Prepričajte se sami,

da vam nič neresničnega ne obljubljam, kajti v prihodnjih dveh tednih pošljem vsakomur, ki mi piše

popolnoma zastoj

in franko malo škatlico Kola Lecithina in knjigo zdravnika z mnogostransko izkušnjo, ki se je sam moral boriti s to boleznijo. Pišite mi natančen naslov, pošljem Vam obljubljeno takoj brezplačno.

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Milhaelkirchplatz 13, Abt. 320.

VINO CET

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristinega vina.

Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

KUVERTA

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

LJUBLJANA

Vožarski pot št. 1

- DRUŽBA Z O. Z. - Karlovska cesta št. 2

R. RANZINGER, LJUBLJANA

Telefon 2060 (RAJKO RANZINGER) Telefon 2060

Špedicijsko podjetje, skladišče, carinsko posredništvo, prevažanje pohištva

MIRTNE vence in šopke za poroke najnovejših oblik, božične prličke (rutice), umetne cvetlice in peresa, nagrobne vence i. t. d. nudi po konkurenčnih cenah

Cvetličarna Podčetrtak

Lasniki:

RADO PREGRAČ.

Specijalizirano:

Mirtne vence in šopke.

LJUBLJANA - GREGORIČEVA ULICA 23 - TEL. 2552

TISKARNA MERKUR

TRG.-IND. D. D.

SE PRIPOROČA ZA TISK VSAKOVRSNIH TISKOVIN ZA TRGOVCE, GORTNIKE, INDUSTRIJCE IN URADE.

LASTNA KNJIGOVEZNIKA.

PROMETNA BANKA D. D., Ljubljana, Stritarjeva 2

Telefon št. 2149, 2968. Pošt. hran. rač. 13.853. (vogal pred Škofijo 1, naspr. magistrata.) Žiro-račun pri Narodni banki.

Nakup in prodaja valut in deviz. — Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. — Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkulantnejših pogojih.